

Informacja do BIP o wynikach kontroli problemowej w Gminie Zbójno

Sporządzona w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 1330 ze zm.) art. 4 ust. 1, pkt 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 4, ppkt a.

Cel kontroli: kontrola problemowa w ramach nadzoru Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nad działalnością samorządu terytorialnego w zakresie zadań realizowanych wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390).

Temat kontroli: Działania podejmowane przez gminę na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Czas przeprowadzenia kontroli: 7-8 i 9 maja 2019 r.

W wyniku prowadzonego postępowania kontrolnego działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w trakcie kontroli stan faktyczny i prawny przedstawiony w protokole kontrolnym, podpisany przez Panią Wójt w dniu 24 czerwca 2019 r.

W toku dokonano następujących ustaleń poddanych ocenie.

Uchwalony przez Radę Gminy Zbójno Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 nie zawiera diagnozy zjawiska przemocy w środowisku lokalnym, analizę problemów społecznych związanych z nim występujących na terenie Gminy. Program jest bardzo ogólny. Brak harmonogramu realizacji wyznaczonych celów, zadań, zasad monitoringu i sprawozdawczości. Dokument ten nie wskazuje na formy i standardy współpracy pomiędzy poszczególnymi wymienionymi w Programie podmiotami uprawnionymi w myśl ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz nie określa zakresu w jakim każdy z tych podmiotów przyczyni się do realizacji zadań, celów szczegółowych i celu głównego.

Gmina Zbójno prawidłowo wywiązała się z zadania wynikającego z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, prowadząc przedsięwzięcia skierowane do rodziców, uczniów szkół, gwarantujące dostęp do poradnictwa i interwencji w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.

W celu udzielenia schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, Gmina Zbójno informuje mieszkańców o możliwości całodobowego, bezpłatnego schronienia w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia w wyniku doznawanej przemocy w rodzinie. Proponuje dostępne w województwie kujawsko-pomorskim Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi i w Jaksicach.

W zakresie realizacji przez gminę obowiązku tworzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zasad współpracy służb i instytucji stwierdzono, że w dokumentach formalno-prawnych powołujących Zespół oraz w Regulaminie jego funkcjonowania zawarto wymagane uregulowania. Skład Zespołu został ustanowiony przez Zarządzeniem Nr 17/2016 Wójta Gminy Zbójno z dnia 14 marca 2016 r. (był aktualizowany sukcesywnie – dostosowując do aktualnej sytuacji kadrowej). Z dokumentacji wynika, że do składu Zespołu nie powołano przedstawiciela organizacji pozarządowej. Ustalenia w tym zakresie trwają nadal.

W celu prawidłowego funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego, zawarto porozumienia o współpracy pomiędzy wójtem, a podmiotami wskazanymi w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Porozumienia są rzeczowe i wystarczająco treściwe do prawidłowego funkcjonowania ZI.

Wymagane w przepisie prawa oświadczenia o zachowaniu poufności wszelkich informacji i danych, które osoby uzyskały przy realizacji zadań związanych z pracami Zespołu Interdyscyplinarnego, są zgodne z treścią dokumentu wynikającą z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Oświadczenia zostały przekazane Wójtowi Gminy Zbójno, jak wymaga tego przepis prawa.

W okresie podlegającym kontroli posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego nie były zwoływane zgodnie z terminem określonym w art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zespół spotykał się w bardzo nielicznym składzie 4-6 osobowym. Protokoły z tych posiedzeń były mało rzeczowe i nie w pełni odzwierciedlały realizację zadań jakie winien wypełniać ZI, a mianowicie integrować i koordynować działania podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (art. 9b ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Stwierdza się brak informacji zawartych w protokołach z posiedzeń ZI dotyczących ustaleń dokonanych na spotkaniu i dalszych przedsięwzięć w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty”.

W zakresie realizowania procedury odebrania dzieci z rodziny, w myśl art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Gmina Zbójno stosuje zalecenia opracowane przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego z dnia 06.11.2014 r. *dot. procedury postępowania pracownika socjalnego przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.*

W okresie podlegającym kontroli nie wszystkie formularze „Niebieska Karta-A” przekazywane były do Przewodniczącego Zespołu zgodnie z terminem określonym w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „niebieska Karta”, zwanego dalej rozporządzeniem sprawie procedury „Niebieskie Karty”. Były natomiast ewidencjonowane w Rejestrze, który prowadził i przechowywał Przewodniczący Zespołu.

Analiza poszczególnych formularzy „Niebieska Karta” wykazała:

- brak jednolitego postępowania przy wręczaniu osobom dotkniętym przemocą w rodzinie formularza „Niebieska Karta-B”;
- brak udokumentowania skutecznego sposobu działania Przewodniczącego Zespołu w zakresie przekazania formularza „Niebieska Karta-A” wszystkim członkom Grupy Roboczej, stosownie i w terminach zgodnych z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;
- brak każdorazowego formalnego powoływania osób do konkretnej Grupy Roboczej w celu opracowania i realizacji planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; brak imiennego upoważnienia do tworzenia Grup dla Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego;
- nie we wszystkich formularzach „Niebieskie Karty-C” zaznaczone były zadania dla poszczególnych podmiotów właściwych w danej procedurze; pomimo, iż w planie pomocy przyjęte były zadania dla jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, dokumentują je wyłącznie Policja i pracownicy socjalni;
- brak dokumentowania działań przedstawicieli oświaty, którzy w myśl § 15 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” zobowiązani są do współpracy w ramach prowadzonych w rodzinach procedur „Niebieskie Karty”, w tym diagnoza sytuacji i potrzeb, w szczególności dzieci;
- brak dokumentowania działań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, głównie notatek z rozmów z osobami wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat możliwości podjęcia leczenia lub terapii i udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – zgodnie z § 12 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;

- we wszystkich analizowanych procedurach „Niebieskie Karty” Przewodniczący Zespołu wzywał osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na spotkanie na spotkanie Zespołu Interdyscyplinarnego; W wezwaniach tych stosowano niewłaściwie art. 50 Kodeksu postępowania administracyjnego jako podstawy prawnej;
 - nie wszystkie analizowane procedury zawierały zobowiązania do działania zmierzające w kierunku zmiany zachowania, jakie podjęła osoba, wobec której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie;
 - w analizowanych procedurach pod kątem ich zakończenia stwierdzono zbyt krótki czasokres ich prowadzenia; Brak wyczerpujących notatek i materiałów źródłowych poszczególnych przedstawicieli służb i instytucji biorących udział w procedurze, stanowiących podstawę do zakończenia działań;
 - sporządzany Protokół z zakończenia procedury „Niebieskie Karty” zawierający wymagane dane, wymaga uszczegółowienia w zakresie opisu podjętych działań do konkretnej procedury i sytuacji w rodzinie;
- niewłaściwie informowanie o zakończeniu procedury. Informacje przekazywane wyłącznie przedstawicielom Policji; Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty w niej uczestniczące.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przekazano Wójtowi Gminy Zbójno następujące zalecenia pokontrolne:**

1. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem uwag zawartych w treści zaleceń;
2. Przestrzeganie terminów zwoływania posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz właściwe dokumentowanie jego prac, zgodnie z wymogami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
3. Zobowiązanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do monitorowania przekazywania formularzy „Niebieska Karta-B” osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie;
4. Przestrzeganie ustawowych uprawnień do powoływania Grup Roboczych, zgodnie z wymogiem zawartym w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, uzyskanie w tym celu upoważnienia dla Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego;
5. Dokumentowanie powoływania konkretnych osób do prac w Grupach Roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach;
6. Rzetelne sporządzanie formularza „Niebieska Karta-C” stanowiącego analizę sytuacji rodziny oraz indywidualnego planu pomocy, w zakresie wyznaczania działań dla poszczególnych przedstawicieli służb i instytucji;
7. Interdyscyplinarne prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” poprzez czynny udział przedstawicieli gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia. Dokumentowanie każdej czynności podjętej przez wymienione służby i gromadzenie tej dokumentacji w teczkach rodzin dotkniętych przemocą;
8. Podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym kierowanie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
9. Dokumentowanie zakończenia procedury „Niebieskie Karty”, według wskazań wynikających z rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”;

Kontrolę przeprowadzili:

Inspektorzy Samodzielnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Wydział Polityki Społecznej.

Protokół i zalecenia pokontrolne zatwierdził:

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej